

Briuselis, 2016 04 11
COM(2016) 213 final

2012/0010 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar traukimo baudžiamojon atsakomybèn už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais ir laisvo tokių duomenų judėjimo, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR, priėmimo

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar traukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais ir laisvo tokių duomenų judėjimo, kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR, priėmimo

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai (dokumentas 2012 m. sausio 25 d. COM(2012) 10 *final* – 2012/0010 COD) data:

Per pirmąjį svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data: 2014 m. kovo 12 d.

Pakeisto pasiūlymo perdavimo data: nėra duomenų

Tarybos pozicijos priėmimo data: 2016 m. balandžio 8 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Duomenų apsaugos direktyva, skirta policijai ir baudžiamosios teisenos institucijoms, yra vienas iš Komisijos pasiūlyto teisės aktų rinkinio dokumentų; šame rinkinyje taip pat pasiūlytas Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas.

Duomenų apsaugos reformos dokumentų rinkinio tikslas – sukurti šiuolaikišką, tvirtą, nuoseklią ir visapusišką Europos Sąjungos duomenų apsaugos sistemą. Tai bus naudinga fiziniams asmenims, nes bus sustiprintos jų pagrindinės teisės ir laisvės, susijusios su asmens duomenų tvarkymu, ir padidės jų pasitikėjimas skaitmenine aplinka.

2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos, kuris taikomas teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimo srityse, buvo priimtas iki įsigaliojant Lisabonos sutarčiai. Iki 2014 m. lapkričio 30 d. Komisija neturėjo įgaliojimų užtikrinti pamatinio sprendimo nuostatų vykdymo, dėl to jo įgyvendinimo praktika įvairiose šalyse buvo nevienoda. Be to, šis pamatinis sprendimas taikomas tik duomenų tvarkymui tarpvalstybiniu lygmeniu. Tai reiškia, kad asmens duomenų tvarkymo, kurį vykdančios valstybių narių keitimasis duomenimis, srityje šiuo metu nenustatytos jokios ES taisyklės ir neginama pagrindinė teisė į duomenų apsaugą. Kartais dėl to policijai ir kitoms institucijoms kyla ir praktinių sunkumų, nes joms gali būti neaišku, ar duomenys tvarkomi tik nacionaliniu, ar ir tarpvalstybiniu lygmeniu, arba sunku numatyti, kuriais atvejais nacionaliniai duomenys vėliau gali tapti reikalingi tarpvalstybiniu lygmeniu.

Norint užtikrinti veiksmingą teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimą, būtina užtikrinti nuoseklią aukšto lygio asmens duomenų apsaugą ir palengvinti valstybių narių kompetentingų institucijų keitimąsi asmens duomenimis. Tam reikia, kad visose valstybėse narėse būtų užtikrinta vienoda fizinių asmenų teisių ir laisvių apsauga kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar traukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais. Tam, kad asmens duomenų apsauga visoje Sąjungoje būtų veiksminga, reikia ne tik stiprinti duomenų subjektų teises ir asmens duomenis tvarkančiųjų pareigas, bet ir nustatyti atitinkamus įgaliojimus stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo srityse, kad valstybėse narėse būtų laikomasi asmens duomenų apsaugos taisyklių.

Ši direktyva leis teisėsaugos ir teisminėms institucijoms bendradarbiauti veiksmingiau ir greičiau. Ji padidins pasitikėjimą ir teisinį tikrumą.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

Tarybos pozicijoje atsižvelgta į 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos neoficialiuose trišaliuose susitikimuose pasiektą politinį susitarimą, kurį 2016 m. balandžio 8 d. patvirtino ir Taryba.

Komisija pritaria šiam susitarimui, nes jis atitinka Komisijos pasiūlymo tikslus.

Susitarime išliko tas pats bendras tikslas – užtikrinti aukšto lygio asmens duomenų apsaugą vykdant policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir palengvinti valstybių narių policijos ir teisminių institucijų keitimąsi asmens duomenimis nustatant suderintas taisykles, taikomas ir duomenų tvarkymo operacijoms vidaus lygmeniu. Taip pat palikta nuostata, kad policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose bendrieji duomenų apsaugos principai taikomi atsižvelgiant į šių sričių specifiką.

Susitarime patikslinta Direktyvos materialioji taikymo sritis – nurodyta, kad sąvoka „nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar traukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas arba baudžiamųjų sankcijų vykdymo tikslais“ apima ir „apsaugą nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevenciją“. Susitarime taip pat numatyta, kad sąvoka „kompetentingos institucijos“ apima ir tam tikrus privačius subjektus, tačiau tai gali būti išimtinai tie subjektai, kuriems viešosios funkcijos ar įgaliojimai šios direktyvos srityje suteikti pagal nacionalinę teisę. Atsižvelgiant į valstybių narių praktiką perduoti privačiajam sektoriui tam tikras funkcijas, anksčiau vykdytas tik valstybės (pvz., privačių kalėjimų), ši Direktyvoje numatyta galimybė suteikia lankstumo, todėl Direktyvą bus lengviau pritaikyti prie kintančios aplinkos.

Susitarime taip pat numatyti būtiniausi suderinti kriterijai ir sąlygos, taikytini galimiems bendrųjų taisyklių apribojimams. Tai pirmiausia susiję su fizinių asmenų teisėmis būti informuotiems, kai policija ir teisminės institucijos tvarko jų duomenis ar su jais susipažįsta. Tokie apribojimai reikalingi siekiant užtikrinti veiksmingą nusikalstamų veikų prevenciją, tyrimą, nustatymą ar patraukimą už jas baudžiamojon atsakomybėn. Jame nustatytos ir konkrečios taisyklės, kuriomis atsižvelgiama į teisėsaugos veiklos specifiką, be kita ko, atskirtos įvairios duomenų subjektų kategorijos, kurių teisės gali skirtis (pvz., liudytojų ir įtariamųjų).

Susitarimu stiprinamas rizikos valdymo principas – duomenų valdytojui nustatyta nauja prievolė tam tikromis aplinkybėmis atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą, kartu išlaikant prievoles, susijusias su pritaikytąja ir standartizuotąja duomenų apsauga ir duomenų apsaugos pareigūno skyrimu.

Susitarime nustatomos taisyklės, pagal kurias Direktyvoje nustatytas funkcijas atliekančios kompetentingos institucijos vykdo tarptautinį duomenų perdavimą trečiosioms šalims, taip pat numatyta galimybė (jei tenkinamos įvairios konkrečios sąlygos) perduoti duomenis privatiems subjektams.

4. IŠVADA

Komisija pritaria tarpinstitucinių derybų rezultatams ir todėl gali priimti per pirmąjį svarstymą išreikštą Tarybos poziciją.